

บริษัทกึ่งรัฐวิสาหกิจกึ่งเอกชน

อำนาจและอิทธิพลในการสร้างความยิ่งใหญ่ของทุนพลังงานไทยหลังวิกฤต 2540

นพรัตน์ วรรณเทพสกุล

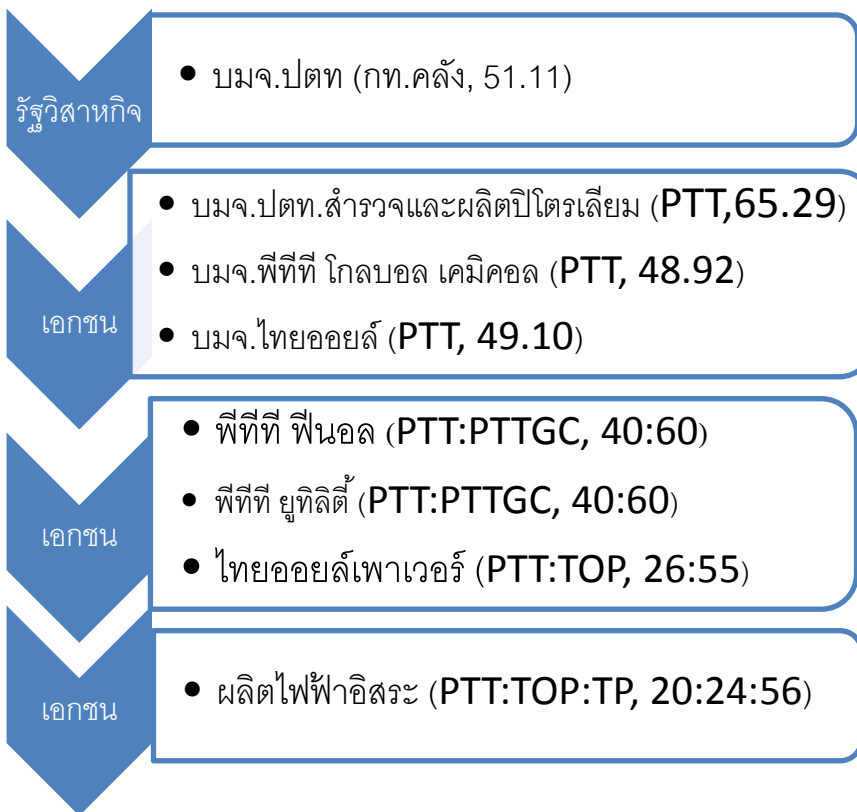
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15 สิงหาคม 2555

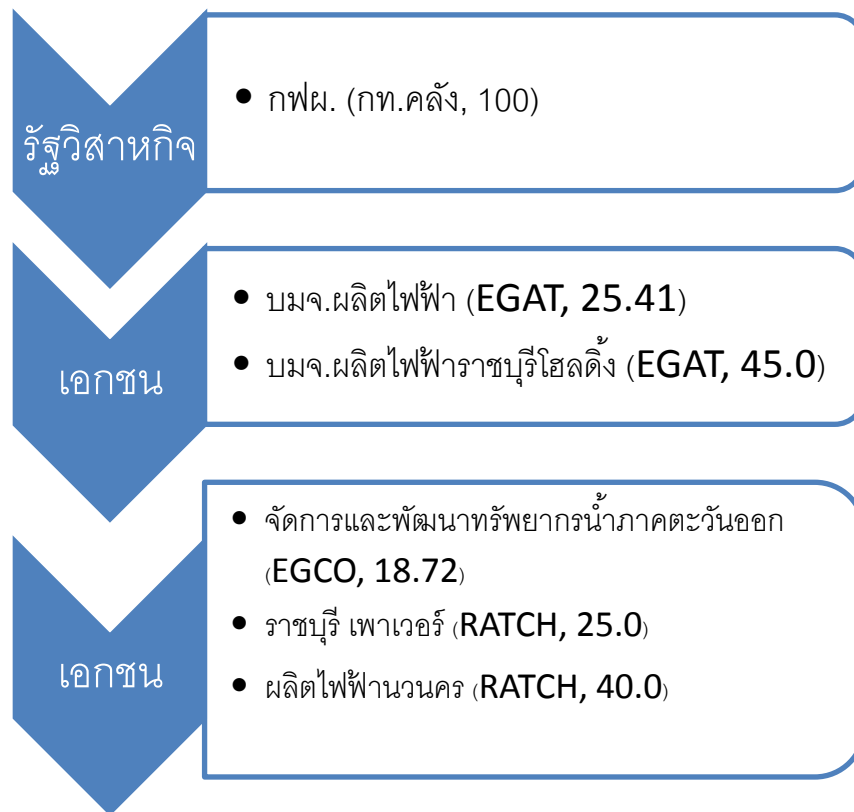
ระบบราชการยังมีพลังอยู่ในสังคมไทยหรือไม่?

บริษัทกึ่งรัฐกึ่งเอกชน

กลุ่ม ปตท.

กลุ่ม กฟผ.

ในวงเล็บคือ สัดส่วนการถือหุ้นของ... ร้อยละ... ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

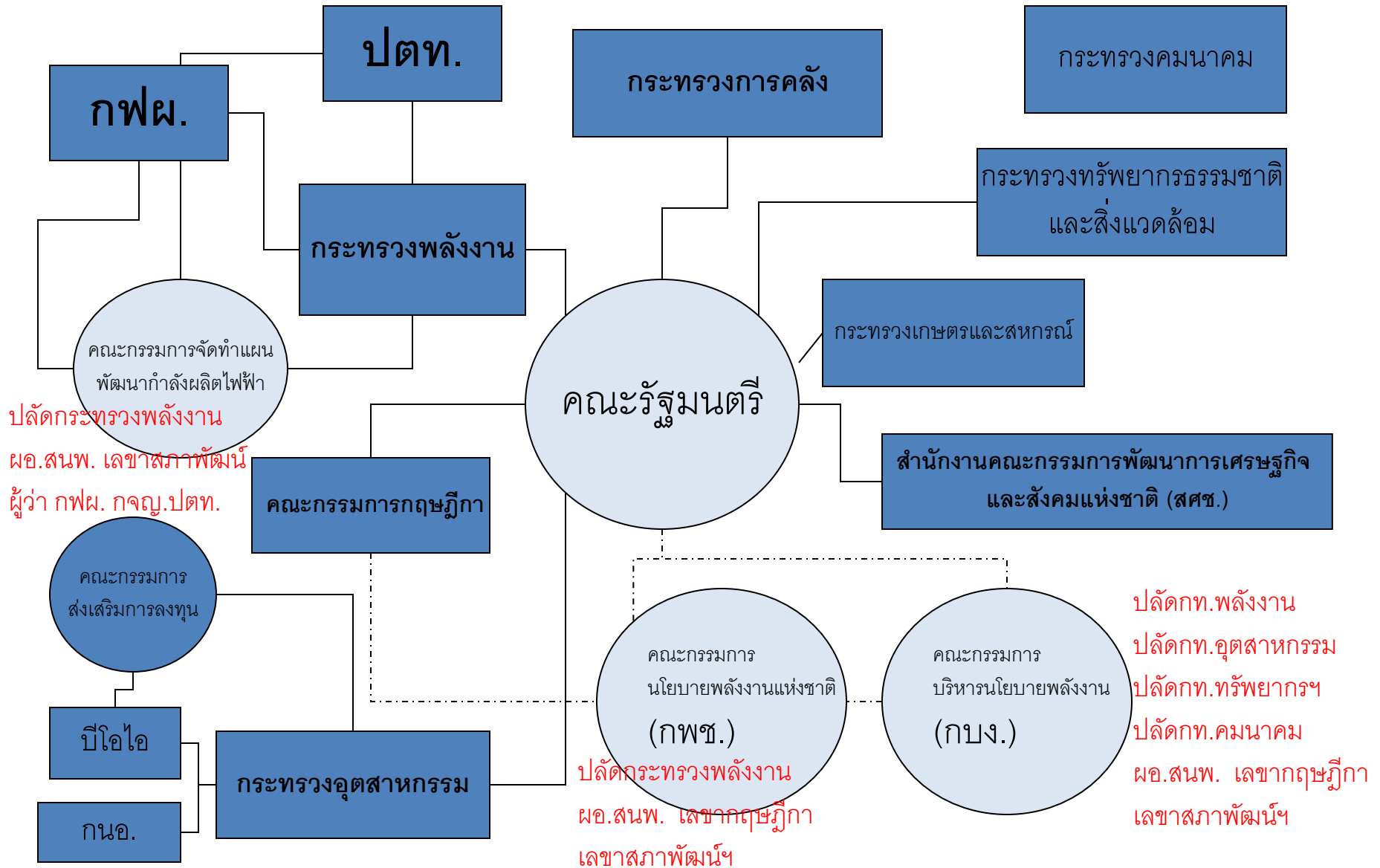
อำนาจ และอิทธิพล

- **รูปแบบที่หนึ่ง** อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่ (**Authority**)
 - ความสามารถในการกำหนดกฎเกณฑ์ หรือความสามารถในการอนุญาตให้บางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นได้ ซึ่งรับมาจากตำแหน่งทางการหรือถูกกำหนดโดยกฎหมาย
- **รูปแบบที่สอง** อิทธิพล (**Influence Power**)
 - เป็นอำนาจที่แสดงผ่านบุคคลอื่น ในบทความนี้คือ อิทธิพลผ่านเครือข่าย (**Network**) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายร่วมกันที่จะได้นโยบายหรือโครงการที่ต้องการ
 - ในที่นี้ อิทธิพลของธุรกิจพลังงาน หมายถึง การที่ธุรกิจพลังงานสามารถใช้ประโยชน์จากอำนาจทางการของเครือข่ายข้าราชการ

1. ข้าราชการประจำ

อำนาจเครือข่ายข้าราชการ

อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

คณะกรรมการการพาณิชย์ ความต้องการไฟฟ้า	คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุง แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ	คณะกรรมการ กพช.
<p>ปลัดกระทรวงพลังงาน</p> <p>ผอ.สนพ.</p> <p>ผู้แทนสภาพัฒนาฯ</p> <p>ทีดีอาร์ไอ</p> <p>ผู้แทนผู้ผลิตไฟฟ้า (กฟผ. กฟน. กฟภ.)</p> <p>นายกสมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน</p> <p>ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมฯ</p> <p>ผู้แทนสภาหอการค้าฯ</p>	<p>ปลัดกระทรวงพลังงาน</p> <p>รองปลัดกระทรวงพลังงาน</p> <p>กรรมการกำกับกิจการพลังงาน</p> <p>เลขาธิการสภาพัฒนาฯ</p> <p>ผู้ว่า กฟผ.</p> <p>กจญ.ปตท.</p> <p>ผอ.สนพ.</p>	<p>นายกรัฐมนตรี</p> <p>รองนายกรัฐมนตรี/รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี</p> <p>รมว.กลาโหม/รมว.คลัง/รมว.ต่างประเทศ</p> <p>รมว.เกษตร/รมว.คมนาคม/รมว.ทรัพยากรฯ</p> <p>รมว.พลังงาน/รมว.อุตสาหกรรม</p> <p>รมว.พาณิชย์/รมว.มหาดไทย/รมว.วิทยาศาสตร์ฯ</p> <p>ปลัดกระทรวงพลังงาน</p> <p>เลขาธิการก.กฤษฎีกา</p> <p>เลขาธิการสภาพัฒนาฯ</p> <p>ผอ.สน.งบประมาณ</p> <p>ผอ.สนพ.</p>

อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

คณะกรรมการ กบง.

- รมว.พลังงาน
- ปลัดกระทรวงพลังงาน
- ปลัดกระทรวงคมนาคม
- ปลัดกระทรวงทรัพยากรฯ
- ปลัดกระทรวงพาณิชย์
- ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- เลขาธิการพัฒนาฯ
- เลขาธิการ กก.กฤษฎีกา
- ผอ.สนง.เศรษฐกิจการคลัง
- ผอ.สนพ.

คณะกรรมการพัฒนา และส่งเสริมพลังงานทดแทน

- รมว.พลังงาน
- ปลัดกระทรวงพลังงาน
- ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- ปลัดกระทรวงการคลัง
- เลขาธิการพัฒนาฯ
- ผอ.สนพ.
- ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

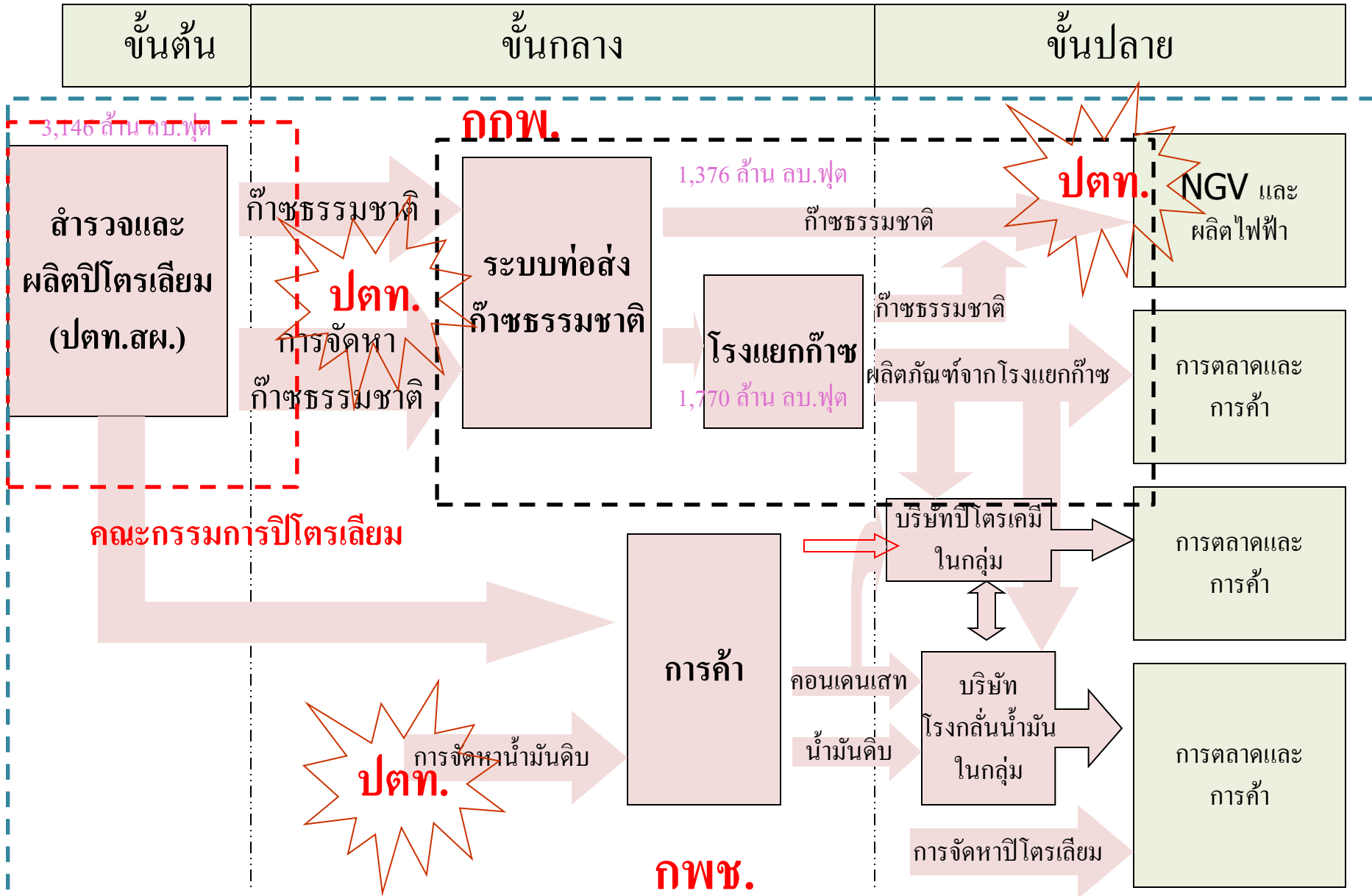
คณะกรรมการ ปิโตรเลียม

- ปลัดกระทรวงพลังงาน
- อธิบดีกรมที่ดิน
- อธิบดีกรมประมง
- อธิบดีกรมป่าไม้
- อธิบดีกรมสรรพากร
- เลขาธิการ.ทรัพยากรฯ
- ผอ.สนพ.
- ผู้แทนกระทรวงกลาโหม
- ผู้แทนกระทรวงการคลัง
- ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม
- ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ (ธรณีวิทยา วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเงิน กฎหมาย หรือสาขาอื่น)
- อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

คณะกรรมการควบคุมน้ำมัน เชื้อเพลิง

- ปลัดกระทรวงพลังงาน
- อธิบดีกรมการขนส่งทางบก
- อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
- ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- อธิบดีกรมทะเบียนการค้า
- อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
- อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
- ผอ.สนพ.
- ผู้ว่าการ ปตท.
- อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคน
- อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน

การกำกับดูแลกิจการพลังงาน

การใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการ ช่วงรัฐบาลสุรยุทธ์-อภิสิทธิ์ (พ.ศ.2549-54)

ธุรกิจ/ผู้รับผิดชอบ	นโยบาย/มาตรการ
ท่อขนส่งก๊าซ <u>สนพ.</u>	จัดทำคู่มือการคำนวณราคาก๊าซธรรมชาติและ อัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติ ขึ้นค่าบริการ ส่งก๊าซฯ เพิ่มกำไรให้ ปตท.
โรงแยกก๊าซ <u>กกพ.</u>	ขยายอายุใช้งานท่อส่งและโรงแยกก๊าซ ทำให้ ราคาจำหน่ายก๊าซฯที่โรงแยกก๊าซเพิ่มขึ้น
ท่อขนส่งน้ำมัน <u>สนพ.</u>	ให้โครงการขนส่งน้ำมันทางท่อไปยังภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมกับให้ ปตท.เพิ่มทุนในบริษัทแทปไลน์

การใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการ ช่วงรัฐบาลสุรยุทธ์-อภิสิทธิ์ (พ.ศ.2549-54)

ธุรกิจ/ผู้รับผิดชอบ	นโยบาย/มาตรการ
โรงกลั่นน้ำมัน <u>กบง.</u>	ใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง จ่ายเงินชดเชยแก่ โรงกลั่นน้ำมันที่ผลิตน้ำมันดีเซล และเบนซิน มาตรฐานยูโร 4
ตรึงราคาก๊าซเอ็นจีวี <u>กบง.</u>	นำเงินกองทุนน้ำมันไปชดเชยให้ ปตท. อย่าง ไม่เหมาะสม
ควบคุมราคาก๊าซแอลพีจี <u>กบง.</u>	นำเงินจากกองทุนน้ำมันไปชดเชยส่วนต่างการ นำเข้า ทำให้กลุ่มธุรกิจปิโตรเคมีได้ประโยชน์

บทบาทรัฐ บทบาทเอกชน

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
ปลัดกระทรวงพลังงาน	กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กรรมการ กบง. ประธานคณะอนุกรรมการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า ประธานกรรมการพิจารณาปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ ประธานกรรมการสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน กรรมการคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานทดแทน	ประธานกรรมการ ปตท. ประธานกรรมการ ปตท.อะโรเมติกส์และการกลั่น ประธานกรรมการ ปตท.เคมิคอล ประธานกรรมการ กฟผ.
ผอ.สนพ.	กรรมการ และเลขานุการ กพช. กรรมการและเลขานุการ กบง. กรรมการ คกก.ปิโตรเลียม กรรมการ คกก.แผน PDP อนุกรรมการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า	กรรมการ ปตท.สผ.

บทบาทรัฐ บทบาทเอกชน

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	กรรมการและเลขาธิการ คกก.ปิโตรเลียม	ประธานกรรมการ ปตท.สผ. กรรมการ ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง กรรมการ ผลิตไฟฟ้า
อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน	กรรมการและเลขาธิการ คกก.ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง	กรรมการ ปตท.สผ. กรรมการ ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง
อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	กรรมการและเลขาธิการ คกก.พัฒนาและส่งเสริมพลังงานทดแทน	กรรมการ ปตท. กรรมการ ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง

บทบาทรัฐ บทบาทเอกชน

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ กบง. กรรมการ กนอ. กรรมการ บีไอไอ	ประธานกรรมการ กฟผ. อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล กรรมการ กฟผ. ประธานกรรมการ ไทยโอลีโอเคมี ประธานกรรมการ ไทยแพตตีแอสแอลกอฮอล์ส์ กรรมการ เอ ซี ที โมบาย กรรมการ ปตท.เคมิคอล กรรมการ ปตท.อะโรเมติกส์และการกลั่น กรรมการ ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง กรรมการอิสระ ผลิตไฟฟ้า

บทบาทรัฐ บทบาทเอกชน

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
เลขาธิการพัฒนาฯ	กรรมการ กพช. กรรมการ กบง. กรรมการ แผน PDP กรรมการ พยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า กรรมการ บีไอไอ	กรรมการ ปตท. กรรมการ ปตท.อะโรเมติกส์และ การกลั่น ประธานกรรมการ การบินไทย
อัยการสูงสุด	ช่วยเหลือทางคดีแก่หน่วยงานรัฐ	กรรมการ ปตท. กรรมการ ไทยออยล์
เลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา	กรรมการ กพช. กรรมการ กบง.	กรรมการ ปตท.
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ กพช.	กรรมการ ปตท.สผ.
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง	กรรมการ กบง.	กรรมการ ปตท. กรรมการ ปตท.อะโรเมติกส์และ การกลั่น

ตัวอย่างการใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
<p>ปลัดกระทรวงพลังงาน</p> <p>พรชัย รุจิประภา</p> <p>(2549-53)</p>	<p>คณะกรรมการ กบง.</p> <p>ใช้เงินกองทุนน้ำมัน</p> <p>ซื้อเพลิง ไปลงทุนโครงการ</p> <p>ปลุกปาล์มน้ำมัน หรือการ</p> <p>นำไปอุดหนุนในน้ำมัน</p> <p>อี 20 และ อี 85</p>	<p>คณะกรรมการ ปตท.</p> <p>20 เมษายน 2550 มีมติ</p> <p>อนุมัติจัดตั้งบริษัท กรีน</p> <p>เอ็นเนอจี จำกัด ซึ่ง ปตท.</p> <p>ถือหุ้นร้อยละ 100 มี</p> <p>วัตถุประสงค์หลักสำหรับ</p> <p>ลงทุนในธุรกิจปาล์มน้ำมัน</p> <p>ซึ่งเป็นแหล่งพลังงาน</p> <p>ทดแทนทดแทนให้ประเทศ</p> <p>ตามแผนพัฒนาพลังงาน</p> <p>ทดแทนของกระทรวง</p> <p>พลังงาน</p>

ตัวอย่างการใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
ปลัดกระทรวงพลังงาน ณอคุณ สิทธิพงศ์ (2553-)	กรรมการ กพช./ประธานคกก.แผน PDP 12 มีนาคม 2553 กพช.มีมติเห็นชอบเรื่องแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (PDP2010) โดยแผน PDP2010 ส่งเสริมการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการใช้ก๊าซธรรมชาติ และตามแผนฉบับดังกล่าวผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระรายใหม่จะใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิตไฟฟ้า	คณะกรรมการ ปตท. 25 ธันวาคม 2552 มีมติอนุมัติ ปตท.เข้าร่วมลงทุนกับบริษัท บี.กริม เอนเนอจี้ คอร์ปอเรชั่น จำกัด และสวนอุตสาหกรรมบางกระดี จำกัด (BIP) ในบริษัท บี.กริม บีไอพี เพาเวอร์ จำกัด เพื่อดำเนินการพัฒนาโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก กำลังผลิต 118 เมกกะวัตต์ ที่ใช้กระบวนการผลิตพลังงานความร้อนและไฟฟ้าร่วมกัน โดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง

ตัวอย่างการใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
วิสุทธิ ศรีสุพรรณ	อธิบดีกรมธนารักษ์ (2546-50) กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 5 (2549-55)	กรรมการ ปตท.สผ. (2549-50)
พันธ์ทิพย์ สุรทินนท์	อธิบดีกรมธนารักษ์ (2550-52) กรรมการการไฟฟ้านครหลวง กรรมการธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์	กรรมการ ปตท. (2549-51)
ชัยเกษม นิติสิริ	อัยการสูงสุด (2550-52) กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 3 (2549-55) กรรมการการไฟฟ้านครหลวง (2550) โครงการศูนย์ราชการฯ ใช้ระบบ การผลิตพลังงานความร้อนและ ไฟฟ้าร่วมกัน ผลิตพลังงาน ความเย็นให้กับบริษัท ธนารักษ์ พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.) และศูนย์ราชการฯ และจำหน่าย ไฟฟ้าให้การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)	กรรมการ ปตท. (2551-53) <u>26 ตุลาคม 2549</u> คณะกรรมการ ปตท. ครั้งที่ 10/2549 มีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็นโดย ระบบพลังงานร่วม (Combined Heat and Power) สำหรับ ศูนย์ราชการกรุงเทพมหานคร ถนนแจ้งวัฒนะ (ปัจจุบัน ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐” <u>22 มิถุนายน 2550</u> คณะกรรมการ ปตท. ครั้งที่ 6/2550 มีมติอนุมัติจัดตั้ง บริษัท ผลิตไฟฟ้าและ พลังงานร่วม จำกัด (Combined Heat and Power Producing Company Limited : CHPP) เพื่อดำเนิน โครงการดังกล่าว โดยบริษัท CHPP ได้จดทะเบียน บริษัทเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2550 ทุนจดทะเบียน 500 ล้านบาท และปัจจุบัน ปตท. เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 100

ตัวอย่างการใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	บทบาทรัฐ	บทบาทภาคเอกชน
<p>อธิบดีกรมธนารักษ์</p> <p>พันธ์ทิพย์ สุรทินต์</p> <p>(2550-52)</p>	<p><u>3 มิถุนายน 2551</u> กรมธนารักษ์ได้มีการลงนามในสัญญาให้ ปตท.ใช้ที่ราชพัสดุ พร้อมชำระค่าตอบแทน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2550 ให้ ปตท. แบ่งแยกทรัพย์สินในส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สิทธิการใช้ที่ดินเหนือที่ดินของเอกชนเพื่อวางระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ รวมถึง ทรัพย์สินที่ประกอบกันเป็นระบบขนส่งปิโตรเลียมทางท่อให้แก่กระทรวงการคลัง)</p>	<p>กรรมการ ปตท.</p> <p>กรรมการ ไออาร์พีซี</p> <p><u>24 เมษายน 2551</u> ลงนามบันทึกการแบ่งแยกและส่งมอบทรัพย์สิน</p>

2. การเมือง

อำนาจและอิทธิพลทางการเมือง

อำนาจการเมือง อิทธิพล กลุ่ม ปตท./กฟผ.

- สมัยรัฐบาลสุรยุทธ์ จุลานนท์
 - แก้ไข พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2550 ลดหย่อนค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
 - แก้ไข พ.ร.บ.คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 5 และ 6) พ.ศ.2550
- สมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์
 - การประกาศประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จำนวน **11** รายการ

อำนาจทางการเมือง (พ.ศ.2550-51)

รัฐบาล

มติ ครม.

เห็นชอบแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2544-2554 (ปรับปรุงเพิ่มเติม)

กระทรวงพลังงานมอบหมายให้ ปตท.เป็นผู้ นำเข้าก๊าซ **LPG** ในราคาตลาดโลก และ จำหน่ายในราคาที่รัฐควบคุม โดย ปตท.จะ ได้รับเงินชดเชยคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

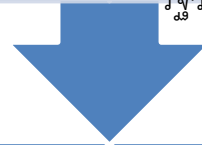
สนช.

แก้ไข/เห็นชอบกฎหมาย

แก้ไข พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2550 ลดหย่อน ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

แก้ไข พ.ร.บ.คุณสมบัติมาตรฐาน สำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 5 และ 6) พ.ศ.2550

พ.ร.บ.ประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ.2550 (ใช้บังคับ 11 ธ.ค.50)

บริษัทกึ่งรัฐกึ่งเอกชน

มติคณะกรรมการบริษัท

เห็นชอบให้ ปตท.ขยายอายุการใช้งานทางบัญชี ทรัพย์สินของระบบท่อส่งก๊าซฯ จาก 25 ปี เป็น 40 ปี และโรงแยกก๊าซฯ หน่วยที่ 3 จาก 15 ปี เป็น 25 ปี หน่วยที่ 4 จาก 15 ปี เป็น 20 ปี

อนุมัติควมรวม บริษัท อะโรเมติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (ATC) และบริษัทโรงกลั่นน้ำมัน ระยอง จำกัด (มหาชน) (RRC)

อำนาจทางการเมือง อนุมัติสัมปทานแหล่งพลังงานในอ่าวไทย

รัฐบาล/สนช. (นายกฯ สุรยุทธ์ จุลานนท์/ รวม.พลังงาน ปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์)

กรม.

แก้ไข พ.ร.บ.ปิโตรเลียม (ฉบับที่ 6)
พ.ศ.2550 รมต.โดยอนุมัติ
คณะรัฐมนตรี มีอำนาจให้สัมปทาน
และลดหย่อนค่าภาคหลวง
ปิโตรเลียม

อนุมัติตามข้อเสนอกระทรวง
พลังงานให้ต่ออายุสัมปทาน
แหล่งพลังงานในอ่าวไทยออกไป
อีก 10 ปี ให้กลุ่มบริษัทน้ำมันสอง
บริษัท (มติ กรม. 16 ต.ค.50)

ให้กระทรวงพลังงานดำเนินการออก
สัมปทานปิโตรเลียมของแหล่ง
ปิโตรเลียมเพิ่มเติมอีก 4 ฉบับ

ปลดกระทรวงพลังงาน/คณะกรรมการปิโตรเลียม/อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

ผู้กำกับดูแล

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ
คณะกรรมการปิโตรเลียม มี
อำนาจให้โอนข้อผูกพันระหว่าง
แปลงสำรวจ

อธิบดีฯ โดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่
ขยายอายุสัมปทาน ตาม ม.27

ให้อำนาจสิทธิขาดแก่อธิบดีฯ
กำหนดเขตพื้นที่แปลงสำรวจ

บริษัทกึ่งรัฐกึ่งเอกชน

บริษัท ปตท.สผ.

แปลงหมายเลข G6/50,
G7/50 และ G8/50
เป็นของกลุ่มบริษัท ปตท.สผ.

พิธีลงนามสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ แหล่งยูโนแคล 123
ระหว่าง ปตท. กับกลุ่มผู้ขายก๊าซฯ (ปตท.สผ./เซฟรอนฯ/มิต
ซูย ออยล์ฯ) สำระสำคัญคือ การรวมสัญญายูโนแคล 1 และ
ยูโนแคล 2/3 ที่มีอยู่ในปัจจุบันเข้าเป็นฉบับเดียวกัน

พิธีลงนามสัญญาซื้อขายก๊าซ
ธรรมชาติ จากบริเวณพื้นที่ทาง
ตอนเหนือโครงการอาทิตย์
ระหว่าง ปตท. กับ ปตท.สผ. (27

(17 ธ.ค.50)

ธ.ค.50)

อำนาจทางการเมือง อนุมัติปรับค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติ

รัฐบาล/กพข. (นายกฯ สุรยุทธ์ จุลานนท์/ รมว.พลังงาน ปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์)

เห็นชอบหลักเกณฑ์และ

นโยบาย

เห็นชอบแผนแม่บทระบบท่อส่ง
ก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 3

พ.ศ.2544-2554 (ปรับปรุง
เพิ่มเติม) (มติ กพข. 4 มิ.ย.50/
มติ ครม. 19 มิ.ย.50)

เห็นชอบร่าง พ.ร.บ.ประกอบกิจการ
พลังงาน 2550 (มติ ครม. 21 ส.ค.50)

ข้อกำหนดในการคำนวณอัตรา
ค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติที่ได้
ปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนการ
จัดหาก๊าซฯ ตาม **PDP2010**
และมอบหมาย สนพ.จัดทำคู่มือฯ
(มติ กพข.18 ต.ค.50)

กระทรวงพลังงาน/สนพ./กพข.

ผู้กำกับดูแล

สนพ. จัดทำคู่มือการคำนวณ
ราคาก๊าซธรรมชาติและอัตรา
ค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติ

รมว.พลังงาน เห็นชอบคู่มือการ
คำนวณราคาก๊าซธรรมชาติและ
อัตราค่าบริการส่งก๊าซฯ และให้มี
ผลบังคับใช้ 1 ม.ค.51

กพข. อนุมัติให้ ปตท. ปรับอัตรา
ค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติ เพิ่มขึ้น
จาก 19.74 บาทต่อล้านบีทียู เป็น
22.57 บาทต่อล้านบีทียู
(1 เม.ย.52)

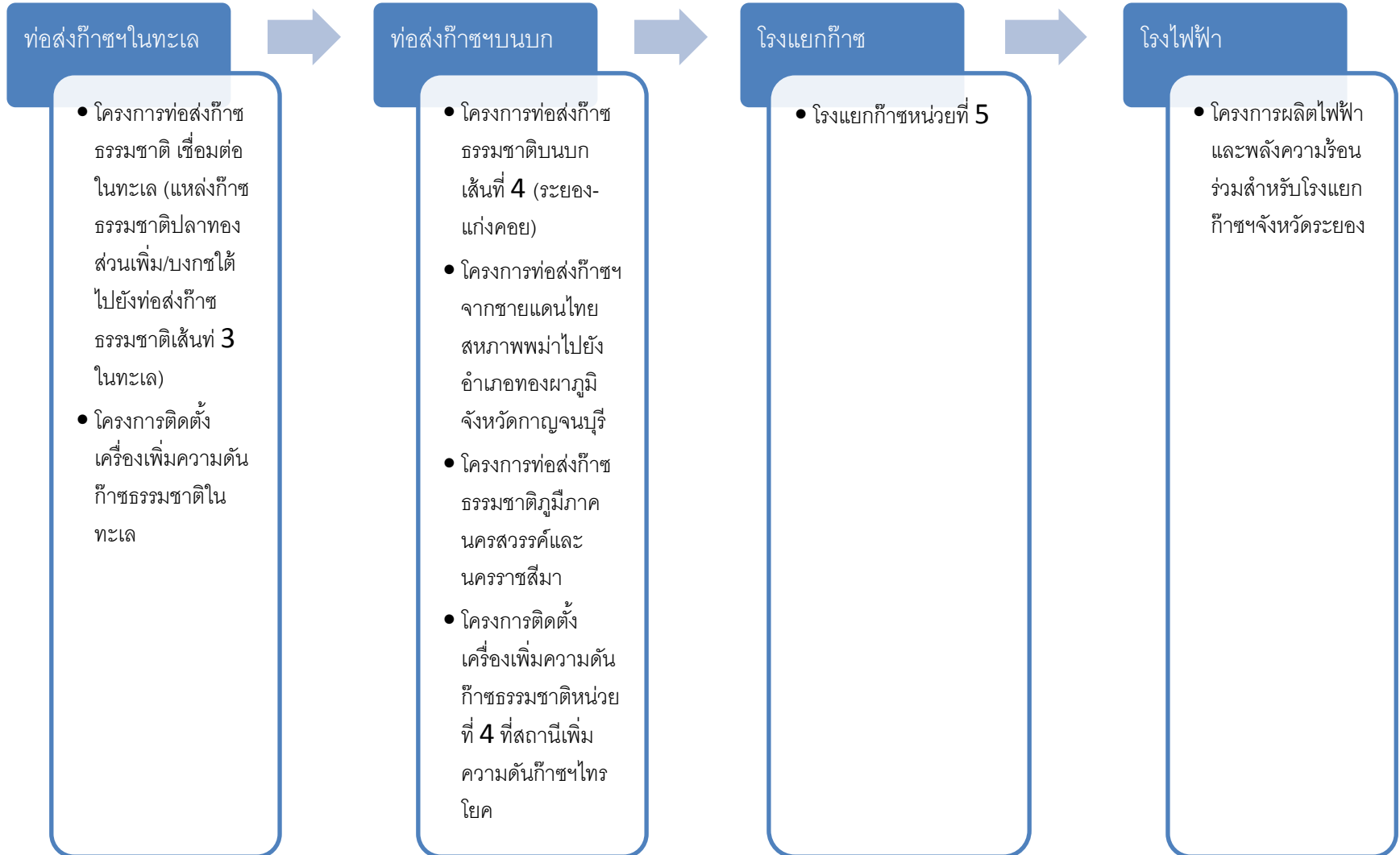
บริษัทกึ่งรัฐกึ่งเอกชน

มติคณะกรรมการบริษัท ปตท.

เห็นชอบให้ ปตท.ขยายอายุการใช้งานทางบัญชี
ทรัพย์สินของระบบท่อส่งก๊าซฯ จาก 25 ปี เป็น 40
ปี และโรงแยกก๊าซฯ หน่วยที่ 3 จาก 15 ปี เป็น 25 ปี
หน่วยที่ 4 จาก 15 ปี เป็น 20 ปี (20 เม.ย.50)

สรุปการส่งมอบทรัพย์สิน ปตท. ให้กับกรมธนารักษ์
ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด (4 ธ.ค.51)

โครงการตามแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2544-2554 (ฉบับเพิ่มเติม) ฉบับที่ 1

PTT Group

EGAT

EGCO

DCAP
50 MW

PTTUT
-EIE 225 MW
-RIL 113 MW

RPCL
1,400 MW

TP
118 MW

IPT
700 MW

PTT LNG
5-10 MT/Yr.

CHPP
9.2 MW

GHECO-ONE
660 MW

SIAM
ENERGY
1,600 MW

NATIONAL
POWER
SUPPLY
540 MW

POWER
GENERATION
SUPPLY
1,600 MW

PDP 2010

Other SPPs/VSPPs

บฟร.
1,232 MW

บฟข.
824 MW

BLCP
1,434 MW

GPG
1,510 MW

EGCO
COGEN
117 MW

GCC
110 MW

ร้อยเอ็ด กรีน
9.9 MW

NKCC
126 MW

SCC
126 MW

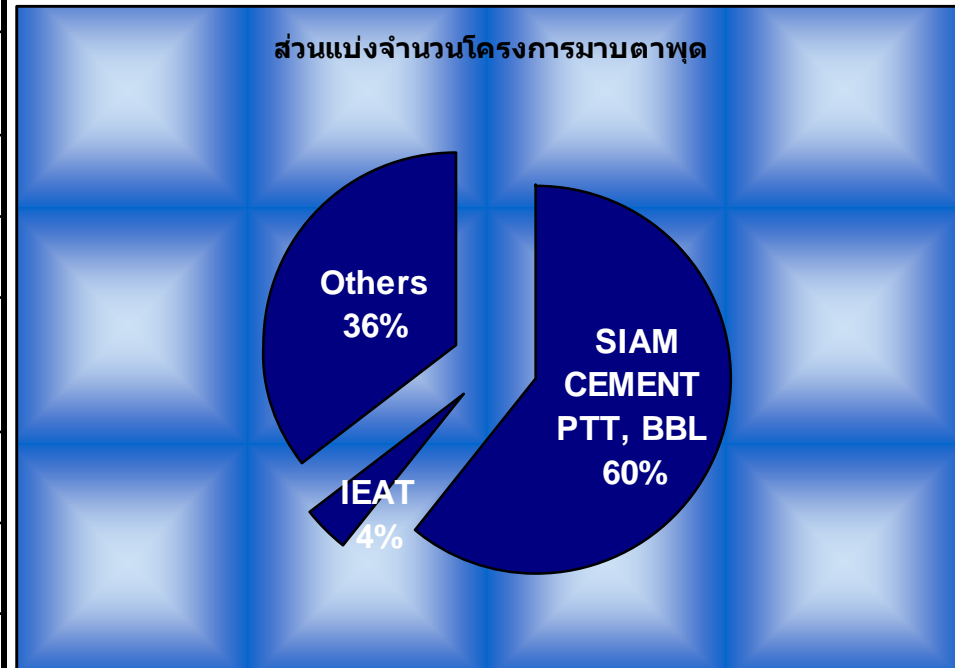
GYC
23 MW

3. ธุรกิจ

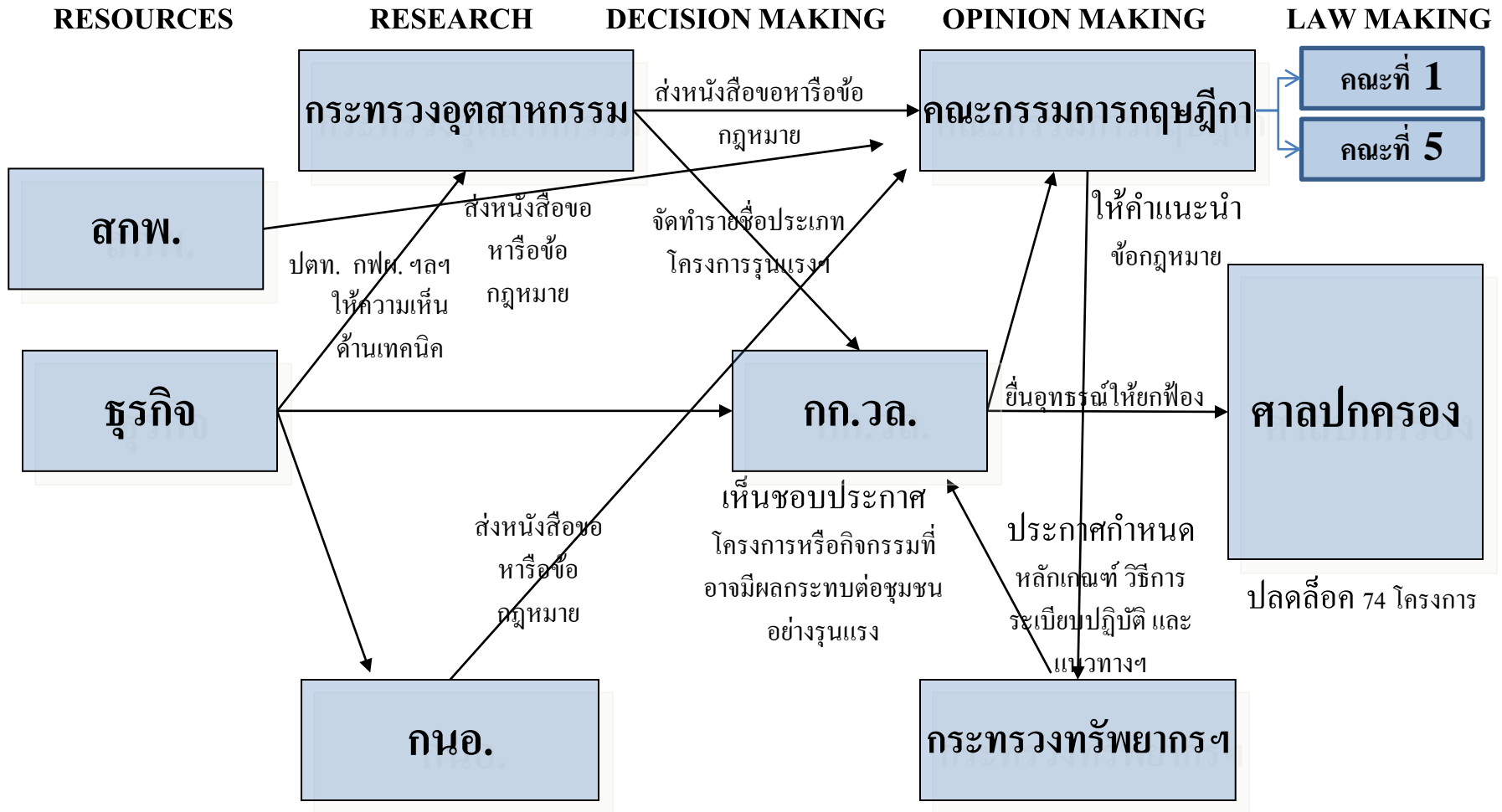
อิทธิพลธุรกิจพลังงาน

76 โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง

กลุ่มธุรกิจ	จำนวนโครงการ
SIAM CEMENT	18
PTT/SIAM CEMENT	11
PTT/SIAM CEMENT/CP	1
PTT/SIAM CEMENT/BBL	2
PTT	12
PTT/BBL	1
INDORAMA/BBL	1
IEAT	3
OTHERS	27

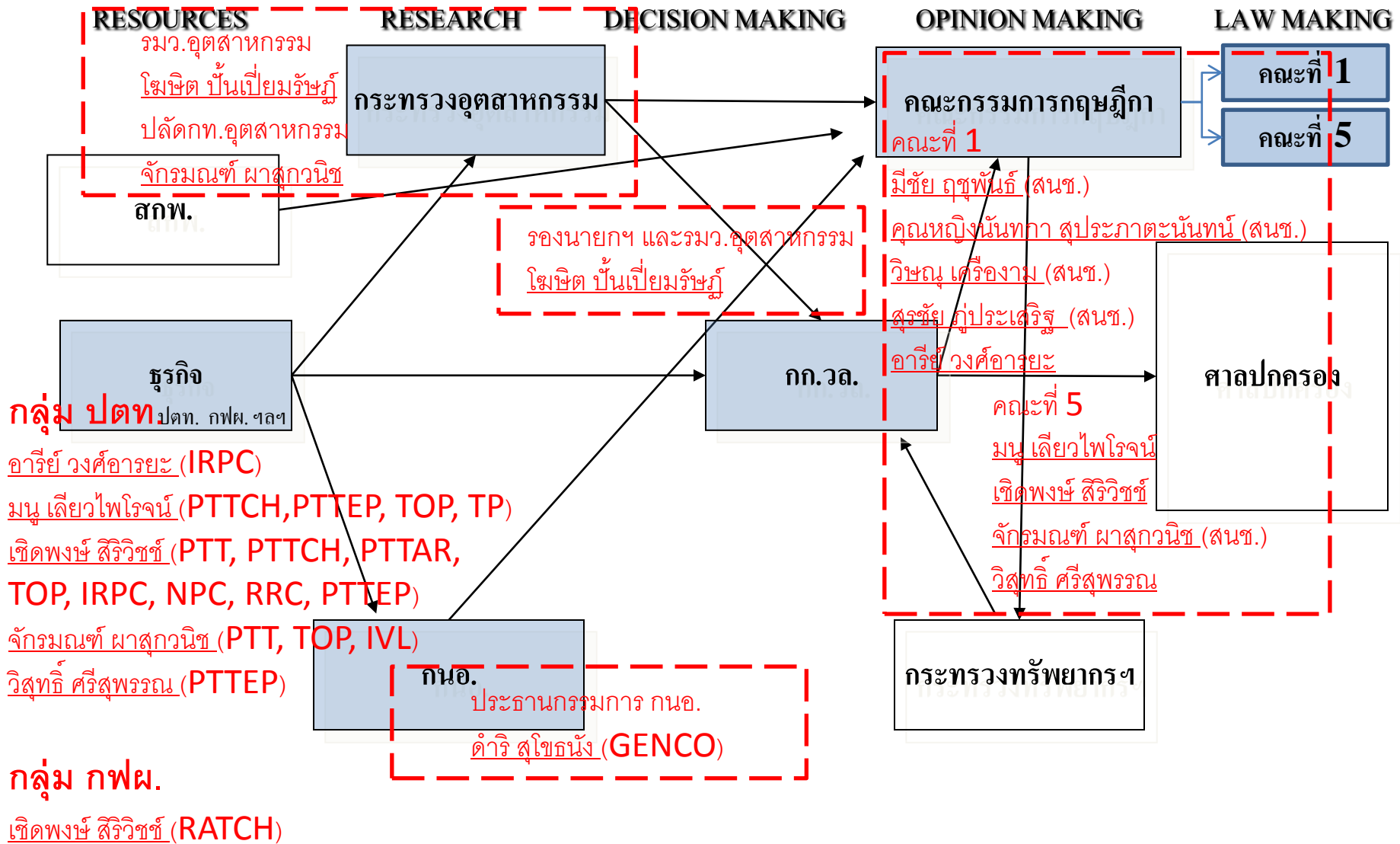

อิทธิพลธุรกิจพลังงานกับเครือข่ายข้าราชการ (พ.ศ.2552-53)

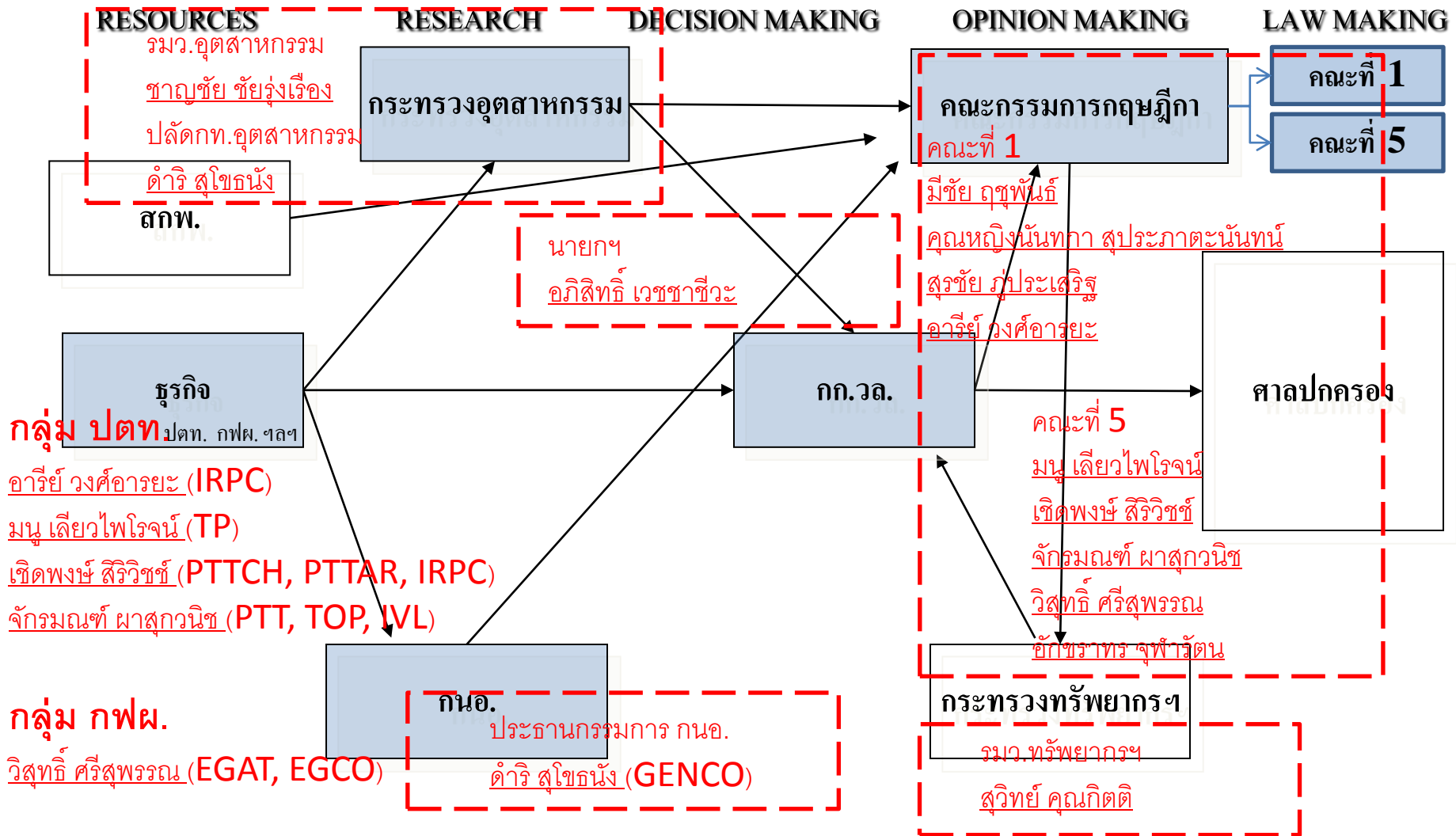

Source: Adjusted From *The Power That Be.* by G. William Domhoff., in Hurst (1992:101)

น้กการพลังงานสมัยรัฐบาตสุรยุทท์ (พ.ศ.2549-51)

น้กการพลังงานสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พ.ศ.2552-53)

อิทธิพล กลุ่ม ปตท./กฟผ.

ชื่อบุคคล	บทบาทภาครัฐ	บทบาทภาคเอกชน
อารีย์ วงศ์อารยะ	กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 1	IRPC
มนู เลียวไพโรจน์	กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 5	PTTCH, PTTEP, TOP, TP
เชิดพงษ์ สิริวิชัย	กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 5	PTT, PTTCH, PTTAR, TOP, IRPC, NPC, RRC, PTTEP, RATCH
วิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ	กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 5	PTTEP
จักรมณฑ์ ผาสุกวนิช	กรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 5, ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	PTT, TOP, IVL

อำนาจ และ อิทธิพล ในการกำหนดประเภทกิจการรุนแรง

ประเภทกิจการ	มติคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	ข้อเสนอ คณะกรรมการ 4 ฝ่าย
โรงงานปิโตรเคมี ขั้นต้น	ทุกขนาด หรือที่มีการขยายกำลัง การผลิตตั้งแต่ ร้อยละ 35 ของกำลัง การผลิตเดิมขึ้นไป	-

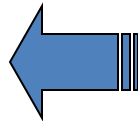
ผลจากประกาศโครงการหรือกิจการ

- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้น
(upstream petrochemical industry)

“ทุกขนาด หรือที่มีการขยายกำลังการผลิตตั้งแต่ร้อยละ 35 ของกำลังการผลิตเดิมขึ้นไป”

กลุ่ม ปตท.

“ไม่เข้าตามประกาศ”

บริษัท	ขนาดกำลังการผลิต (ตัน/วัน)	ขยายกำลังการผลิต (ตัน/วัน)	ขยายกำลังการผลิต (%)
<u>PTTCH</u>			
-HDPE	685	137	20
<u>PTTPE</u>			
-LDPE	822		
-LLDPE	1,095		
<u>BPE</u>			
- HDPE	685	137	20

อำนาจ และ อิทธิพล ในการกำหนดประเภทกิจการรุนแรง

ประเภทกิจการ	มติคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	ข้อเสนอ คณะกรรมการ 4 ฝ่าย
โรงงานปิโตรเคมี ชั้นกลาง	ขยายกำลังการผลิตรวมกันตั้งแต่ 100 หรือ 700 ตันต่อวันขึ้นไป	กำหนดขนาดกำลังผลิตมากกว่า 100 หรือ 700 ตันต่อวัน <u>หรือขยายกำลัง</u> <u>การผลิต 35% ขึ้นไป</u>

หมายเหตุ : สารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 ไม่เกิน 100 ตันต่อวัน

สารก่อมะเร็งกลุ่ม 2 A ไม่เกิน 700 ตันต่อวัน

ผลจากประกาศโครงการหรือกิจการ

- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง (intermediate petrochemical industry)
- ขยายกำลังการผลิตรวมกันตั้งแต่ **100** ตันต่อวัน (สารก่อมะเร็งกลุ่ม 1) หรือ **700** ตันต่อวันขึ้นไป (สารก่อมะเร็งกลุ่ม 2 A)

กลุ่ม ปตท.

“ไม่เข้าตามประกาศ”

บริษัท	ขนาดกำลังการผลิต (ตัน/วัน)	ขยายกำลังการผลิต (ตัน/วัน)	ขยายกำลังการผลิต (%)
<u>TEA</u> -Ethylene oxide	137	ขยายไม่เกินกำหนด	
<u>TCC</u> -Choline Chloride	55	ขยายไม่เกินกำหนด	
<u>PPCL</u> - Bis-Phenol-A (BPA)	411	ขยายไม่เกินกำหนด	

กรณีตัวอย่าง 1 : พีทีที อาซาฮี เคมีคอล (PTTAC)

- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง (intermediate petrochemical industry)
- ขยายกำลังการผลิตรวมกันตั้งแต่ **100** ตันต่อวัน (สารก่อมะเร็งกลุ่ม 1) หรือ **700** ตันต่อวันขึ้นไป (สารก่อมะเร็งกลุ่ม 2 A)

กลุ่ม ปตท.

“ไม่เข้าตามประกาศ”

- 1 สิงหาคม 2549 ปตท. ได้เข้าร่วมทุนกับ **Asahi** และ **Marubeni** ในสัดส่วนร้อยละ 48.5, 48.5 และ 3 ตามลำดับ จัดตั้งบริษัท พีทีที อาซาฮี เคมีคอล จำกัด (PPTAC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อสร้างโรงงานผลิตสาร **Acrylonitrile (AN : อะคริโลไนไตรล์)** ขนาด 200,000 ตันต่อปี ซึ่งนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตเสื้อผ้า พรม และส่วนประกอบของอุปกรณ์ไฟฟ้าและโรงงานผลิตสาร **Methyl Methacrylate (MMA : เมทิล เมตะคริเลต)** ที่กำลังการผลิต 70,000 ตันต่อปี ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเม็ดพลาสติก **PMMA**
- List of IARC Group 2 A carcinogens
– “Acrylonitrile”
- รายชื่อโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงฯ 76 โครงการ
 - ลำดับที่ ๑๑. และ ๔๘. โครงการโรงงานผลิตสารอะคริโลไนไตรล์และสารเมทิลอะคริเลต ตั้งที่นิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด) อ.เมือง จ.ระยอง

กรณีตัวอย่าง 2 : พีทีที ฟีนอล (PPCL)

- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง
(intermediate petrochemical industry)
- ขยายกำลังการผลิตรวมกันตั้งแต่ **100** ตันต่อวัน (สารก่อมะเร็งกลุ่ม 1) หรือ **700** ตันต่อวันขึ้นไป (สารก่อมะเร็งกลุ่ม 2 A)

กลุ่ม ปตท.

“ไม่เข้าตามประกาศ”

- 8 เมษายน 2551 ปตท. ได้เข้าร่วมทุนกับ PTTAR และ PTTCH ในสัดส่วนร้อยละ 40, 30 และ 30 ตามลำดับ จัดตั้งบริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด (PPCL) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อสร้างโรงงานผลิตสารฟีนอล (Phenol) ขนาด 200,000 ตันต่อปี และมีอะซีโตน (Acetone) เป็นผลิตภัณฑ์รอง ขนาด 125,000 ตันต่อปี
- List of IARC Group 2 A carcinogens
– “Phenolphthalein”
- รายชื่อโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงฯ 76 โครงการ
 - ลำดับที่ ๑๒. และ ๓๑. โครงการโรงงานผลิตบิสฟีนอลเอ ตั้งที่ นิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด) อ.เมือง จ.ระยอง

อำนาจ และ อิทธิพล ในการกำหนดประเภทกิจการรุนแรง

ประเภทกิจการ	มติคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	ข้อเสนอ คณะกรรมการ 4 ฝ่าย
โรงไฟฟ้าก๊าซ ธรรมชาติ	<u>ตัดออก</u> ไม่ประกาศเป็นโครงการตาม ม.67 วรรคสอง	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวมตั้งแต่ 700 เมกะวัตต์ขึ้นไป
โรงไฟฟ้าก๊าซ ธรรมชาติ ที่ใช้ ระบบพลังความ ร้อนร่วม	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวม ตั้งแต่ 3,000 เมกะวัตต์ขึ้นไป	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวม ตั้งแต่ 1,000 เมกะวัตต์ขึ้นไป

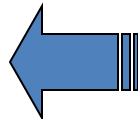
ผลจากประกาศโครงการหรือกิจการ

- โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติที่ใช้ระบบพลังความร้อนร่วมชนิด **combined cycle** หรือ **cogeneration**

“ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวม ตั้งแต่ 3,000 เมกะวัตต์ขึ้นไป”

“ไม่เข้าตามประกาศ”

บริษัท	ขนาดกำลังการผลิต (เมกะวัตต์)
<u>EGAT</u>	
-GHECO-One	660
-Siam Energy	1,600
-NPS	540
-Power Generation Supply	1,600

กรณีตัวอย่าง 3 : พีทีที ยูทิลิตี้ (PTTUT)

- โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ 24 มิถุนายน 2547 คณะกรรมการ ปตท.มีมติอนุมัติให้ ปตท.เข้า
 ร่วมทุนกับบริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (NPC) บริษัท
 ไทยโอเลฟินส์ จำกัด (มหาชน) (TOC) และบริษัท อะโรเมติกส์
 (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (ATC) จัดทะเบียนจัดตั้ง บริษัท
 พีทีที ยูทิลิตี้ จำกัด (PTTUT) เพื่อดำเนินโครงการก่อสร้าง
 โรงงานผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าและไอน้ำ (Utilities)
- ตัดออก
- “ไม่เข้าตามประกาศ”

CUP	ที่ตั้ง	กำลังผลิตไฟฟ้า (MW)	กำลังผลิตไอน้ำ (T/hr)	กำลังผลิตน้ำ ปราศจากแร่ธาตุ (m ³ /hr)
CUP-1	นิคมฯเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด)	225	890	540
CUP-2	ติดกับนิคมฯ อารีไอแอล	113	330	140
CUP-3	นิคมฯเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด)	-	280	170
รวมกำลังการผลิต		338	1,500	850

คำตอบแทนการเป็นกรรมการบริษัทของรัฐกิจเอกชน

ปลัดกระทรวงพลังงาน พ.ศ.2549

- เชิดพงษ์ สิริวิชัย
- PTT
- NPC
- RRC
- PTTCH
- PTTEP
- RATCH
- TOP
- รวมค่าตอบแทน

8.0 ล้านบาท

ปลัดกระทรวงพลังงาน พ.ศ.2551

- พรชัย รุจิประภา
- PTTCH
- PTTAR
- EGCO
- รวมค่าตอบแทน

7.3 ล้านบาท

ปลัดกระทรวงพลังงาน พ.ศ.2552

- นอคุณ สิทธิพงศ์
- PTT
- PTTAR
- IRPC
- รวมค่าตอบแทน

5.4 ล้านบาท

การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนฯ ปี 2552

- กรณีตัวอย่างการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ 3 บริษัทในเครือ ปตท.

บริษัท	จำนวนวัน	โบนัส	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวมเบี้ย รายเดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ เฉพาะเรื่อง	รวมค่าเบี้ย ประชุม	รวมค่าตอบแทน
PTT	365	2,500,000	800,000	-	800,000	3,300,000
PTTAR	343	-	550,000	-	550,000	550,000
IRPC	365	-	1,049,177	480,000	1,529,177	1,529,177
รวม 3 บริษัท		2,500,000	2,399,177	480,000	2,879,177	5,379,177

เงินเดือน รวมค่าตำแหน่ง ข้าราชการระดับ **11** ตกปีละ **1,200,000** บาท

รายได้จากงานนอก สูงกว่ารายได้งานประจำ **4.5 เท่าตัว**

บริษัทกึ่งรัฐวิสาหกิจกึ่งเอกชนชั้นนำ ปี 2552

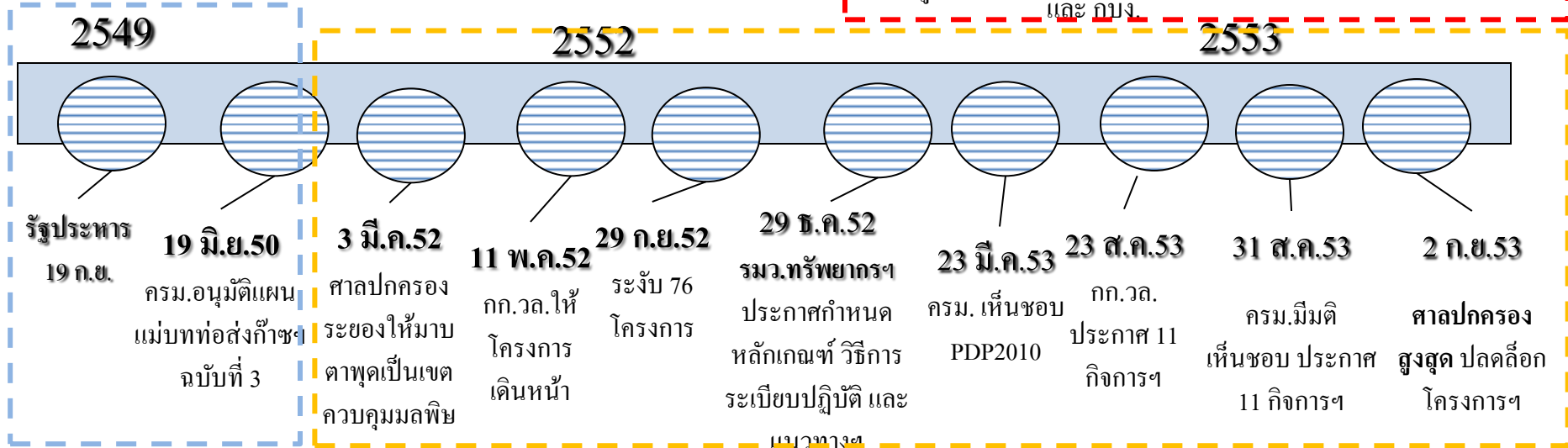
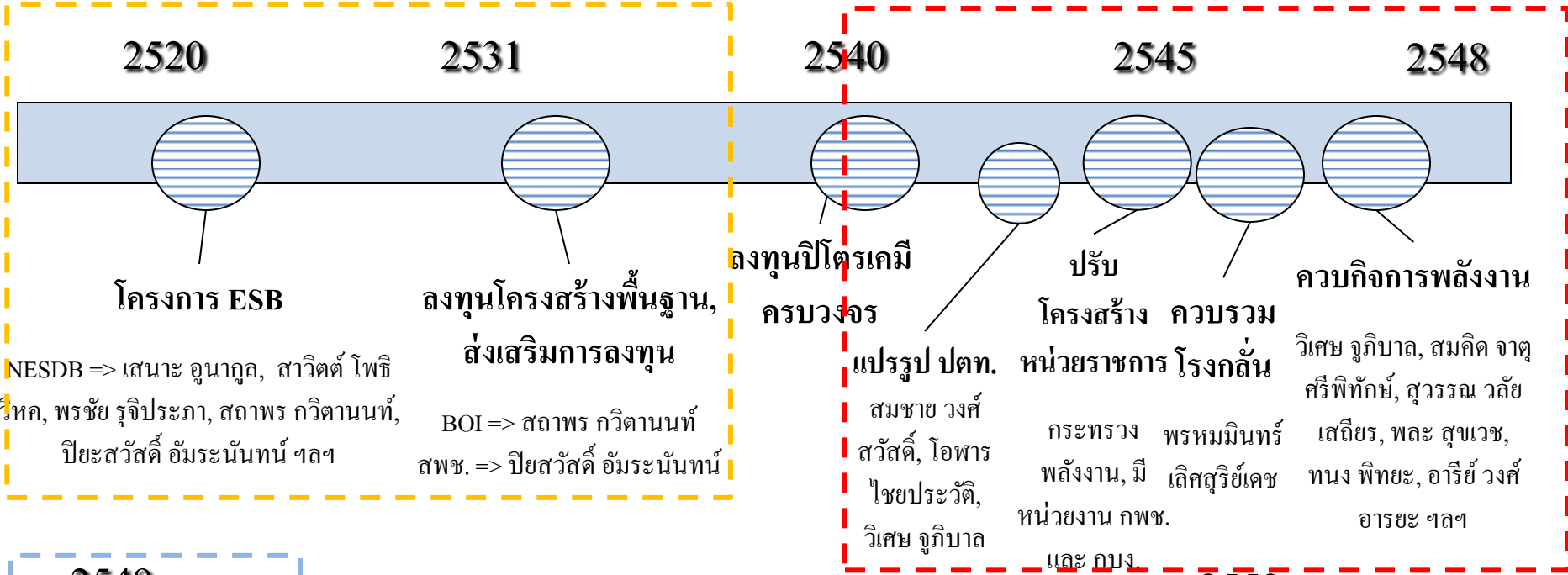
- ธุรกิจพลังงาน

บริษัท	เบี้ยประชุม (ล้านบาท)	โบนัส (ล้านบาท)	รวม ค่าตอบแทน (ล้านบาท)	จำนวน กรรมการ (คน)	ค่าตอบแทน เฉลี่ยต่อ คน (ล้านบาท)
PTTCH	8.95	29.65	38.60	14	2.75
PTT	10.86	29.17	40.04	15	2.67
TOP	14.50	25.00	39.50	15	2.63
PTTEP	15.03	22.15	37.18	15	2.48
IRPC	24.29	-	24.29	17	1.43
PTTAR	9.71	-	9.71	15	0.65
EGCO	11.19	13.15	24.34	15	1.62
RATCH	6.87	8.15	15.02	13	1.15
EGAT	2.05	3.63	5.68	16	0.35

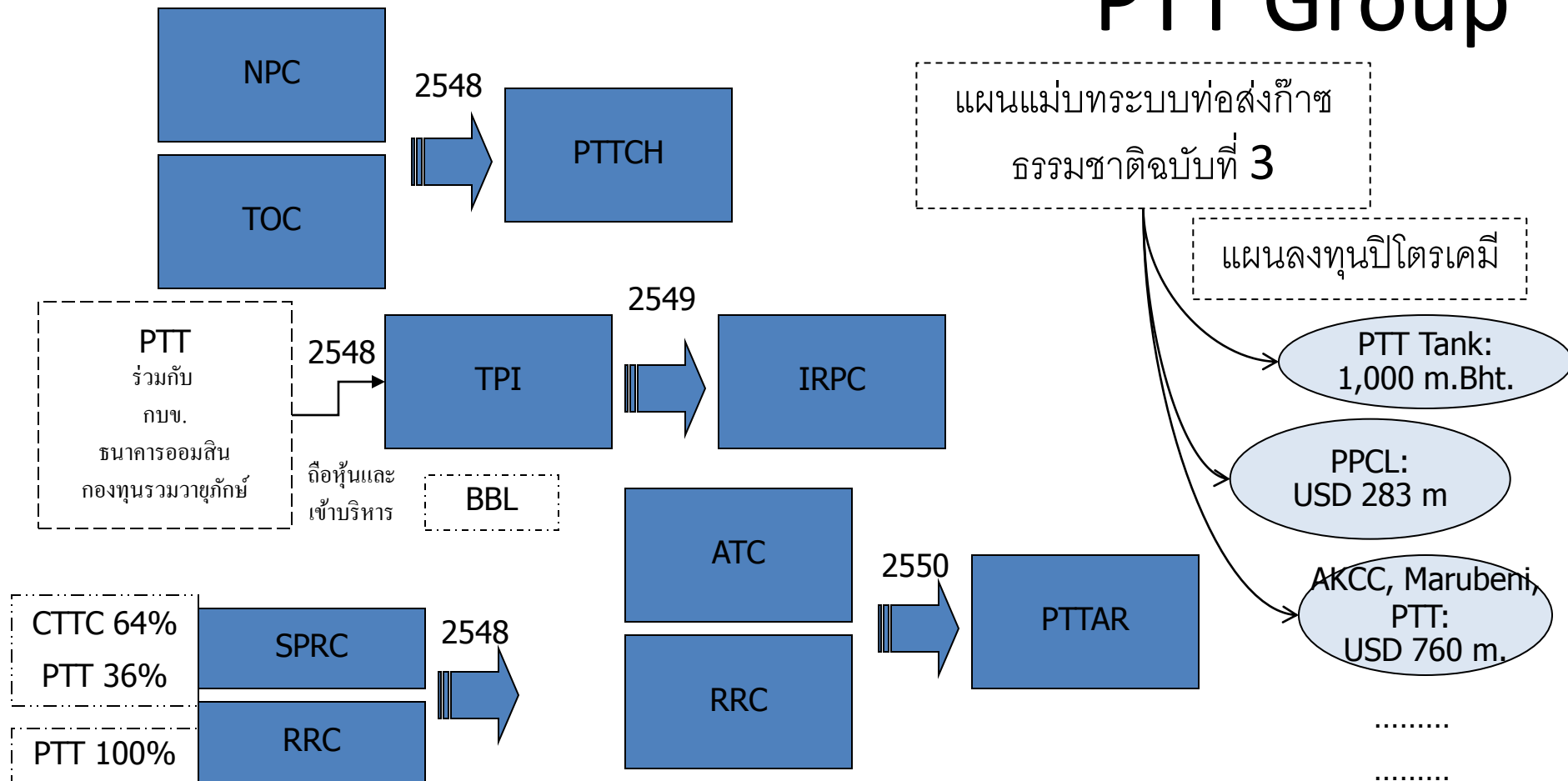
4. สรุป

อำนาจและอิทธิพลเครือข่ายข้าราชการ

เส้นทางการเติบโตของทุนพลังงาน

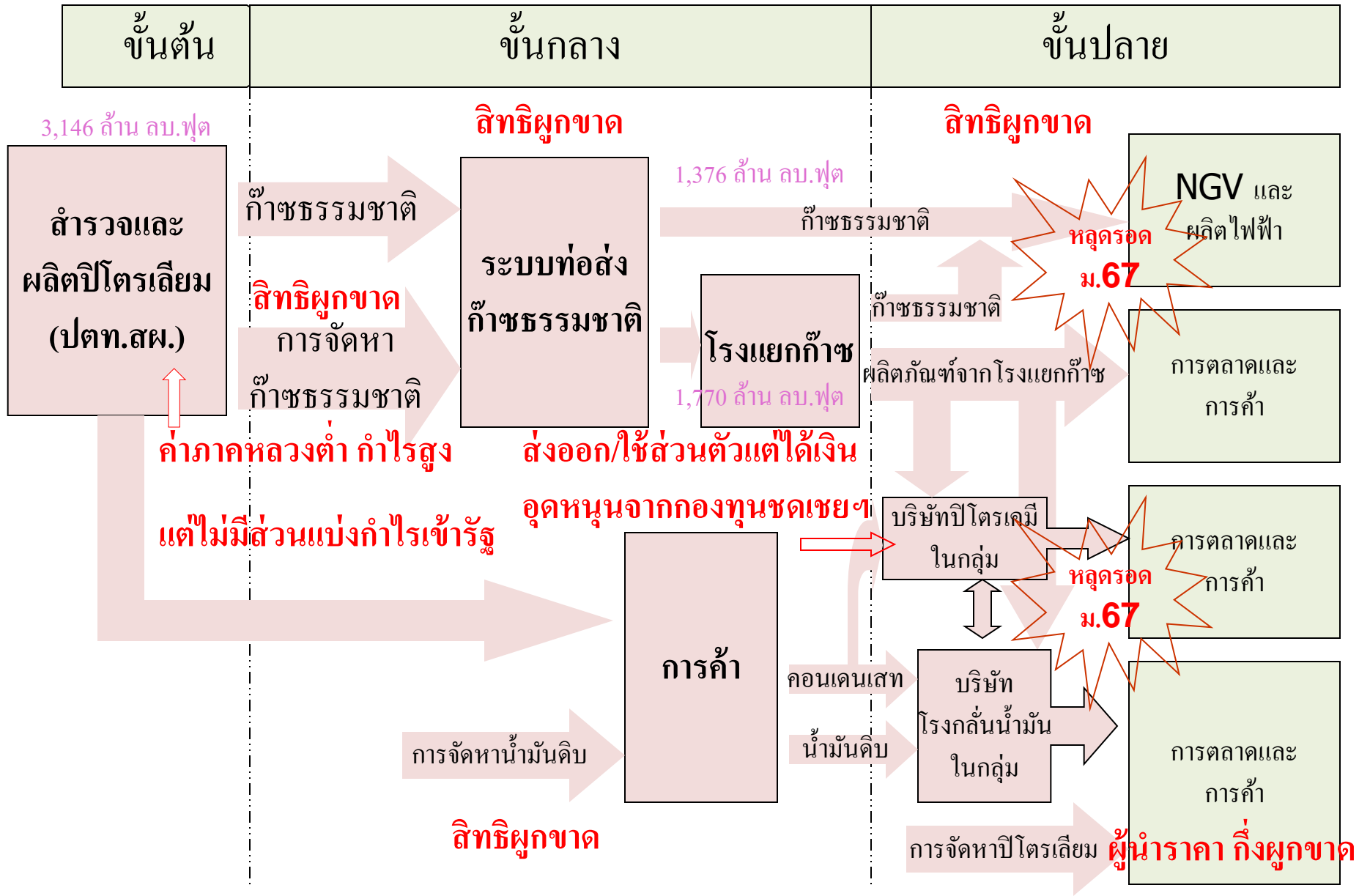

PTT Group

Unit: mil.bt.	2547	2548	2549	2550	2551	2554
Revenues	644,693	926,269	1,213,985	1,508,129	2,000,816	2,428,165
Assets	487,226	649,806	751,453	891,524	885,193	1,402,412
Net Profits	62,666	85,521	95,260	113,557	66,535	105,296

การกระจายก๊าซธรรมชาติและผลิตภัณฑ์จากโรงแยกก๊าซ

ส่งท้าย

- หลายคนไม่เข้าใจว่าข้าราชการไปเป็นกรรมการในบริษัทกึ่งรัฐวิสาหกิจฯ เสียหายตรงไหน เพราะรัฐโดยกระทรวงการคลังก็เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัท หรือองค์กร เหล่านั้น !!!
 - ธุรกิจพลังงานใหญ่โตขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะเป็นธุรกิจผูกขาด ถ้าไม่ผูกขาดก็มีผลกำไรสูง เกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขัน ผู้บริโภคและประชาชนเสียประโยชน์
 - รัฐวิสาหกิจและบริษัทกึ่งรัฐวิสาหกิจ เป็นแหล่งผลประโยชน์ของนักการเมืองและข้าราชการประจำ พวกเขาจึงไม่สนใจแก้ปัญหาการผูกขาดเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะรัฐบาลไหนๆ ก็มุ่งผลักดันให้ธุรกิจขยายตัว ละเลยปัญหาสิ่งแวดล้อม และผลกระทบที่รุนแรงต่อประชาชน

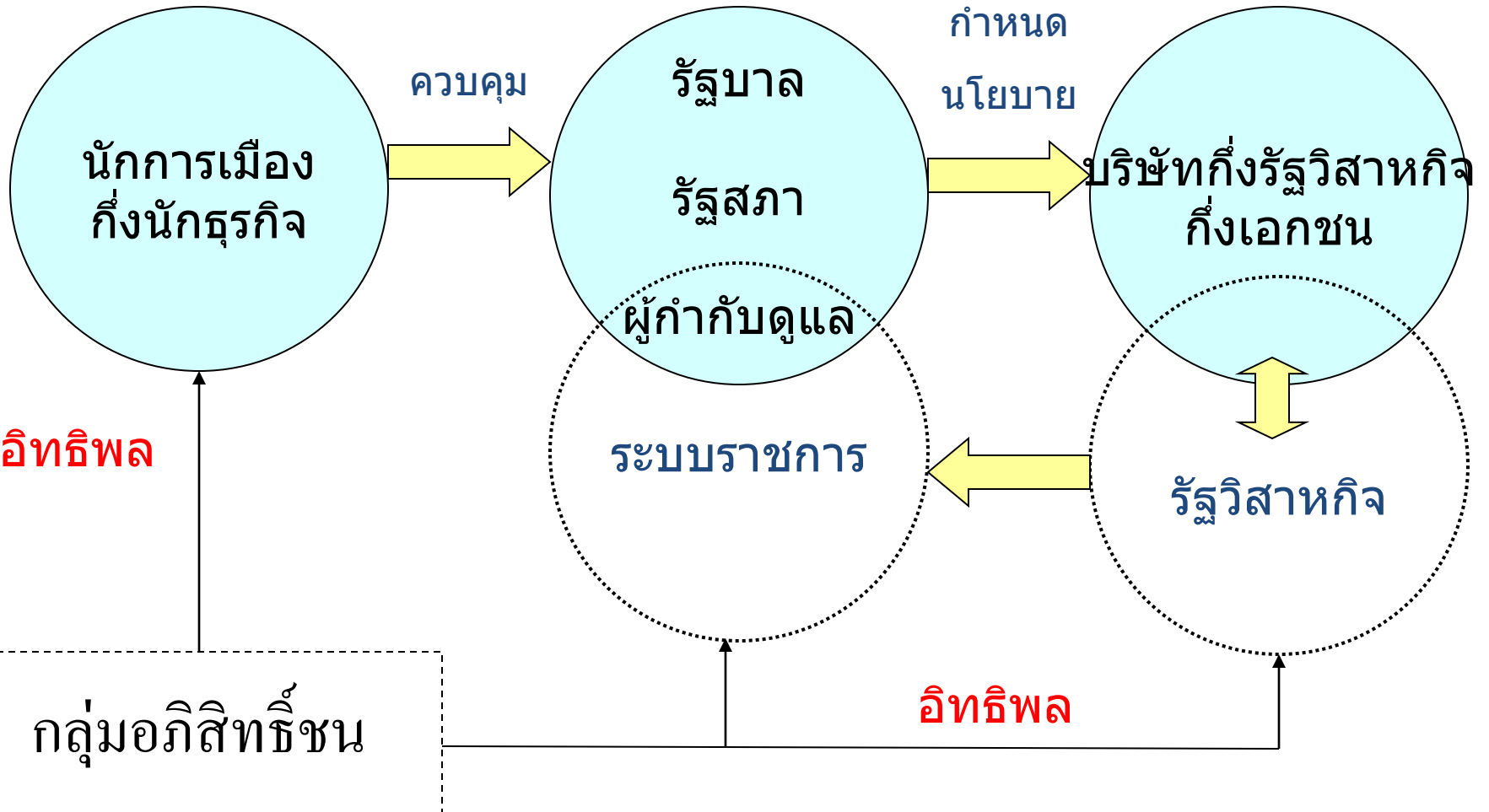
ส่งท้าย

- หลายคนอาจยินดีที่รัฐวิสาหกิจไทยจะไม่ต้อง “แปรรูป” ด้วยกฎหมายแปรรูปรัฐวิสาหกิจ อย่างเช่น พรบ.ทุนรัฐวิสาหกิจ 2542 อีกแล้ว !!!

- รัฐวิสาหกิจไทยไปไกลกว่าการแปรรูปด้วยกฎหมายอย่างมากมาแล้ว รัฐวิสาหกิจที่กำลังกล่าวถึงอยู่นี้เรียกว่า “บริษัทกึ่งรัฐวิสาหกิจกึ่งเอกชน” ซึ่งกระทรวงการคลังถือหุ้นโดยตรงอยู่ราว ร้อยละ **51** หรือมากกว่านั้นเล็กน้อย ผู้ถือหุ้นที่เหลือรวมกันแล้วเป็นนักลงทุนเอกชนที่ได้รับประโยชน์จากราคาหุ้น ซึ่งมีไม่เกิน ร้อยละ **1** ของประชากรทั่วประเทศ
- ถ้าไรรัฐวิสาหกิจประเภทนี้ ไม่ได้ส่งกลับเข้ารัฐทั้งหมด เกือบครึ่งหนึ่งเข้ากระเป๋าบุคคลหรือเอกชนจำนวนไม่กี่หมื่นคน

กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านพลังงานภายใต้การกำกับของทุน

**Year
2010**

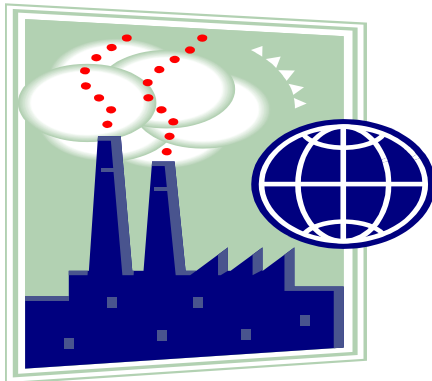
พลังอำนาจเครือข่ายข้าราชการ

แก้กฎหมายเอื้อธุรกิจ

เครือข่ายข้าราชการช่วยเหลือ
ทุนใหญ่ผูกขาดเศรษฐกิจ

HIA???

ความมั่งคั่งของข้าราชการ

ได้สิทธิประโยชน์ส่งเสริม
การลงทุน ยกเว้นภาษี